

ՀՀ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ԵՎ

**ՈՌՈԳՎՈՂ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԱՐԱՐԱՏԻ ԵՎ ԱՐՄԱՎԻՐԻ
ՄԱՐԶԵՐՈՒՄ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԹԻՄ**

**ՈՌՈԳՎՈՂ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԱՐԱՐԱՏԻ ԵՎ ԱՐՄԱՎԻՐԻ
ՄԱՐԶԵՐՈՒՄ ԾՐԱԳԻՐ**

ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀ

ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՎ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ըստ Ծրագրի ծախսերի հիմնական հոդվածների՝ ԶՖԳ միջոցների օգտագործման հաշվետվություն	6
Ըստ Ծրագրի ծախսերի հիմնական հոդվածների համաֆինանսավորման միջոցների օգտագործման մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Դրամաշնորհի գործառնական հաշվի հաշվետվություն	11
Համաֆինանսավորման գործառնական հաշվի հաշվետվություն	12
Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությանը (ՀՀ ԷՆ) և Ոռոգվող գյուղատնտեսության զարգացում Արարատի և Արմավիրի մարզերում ծրագրի իրականացման թիմին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել ծրագրի իրականացման թիմի (այսուհետ՝ Թիմ) կողմից իրականացվող «Ոռոգվող գյուղատնտեսության զարգացում Արարատի և Արմավիրի մարզերում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են Զարգացման Ֆրանսիական Գործակալության (ԶՖԳ) միջոցների օգտագործման հաշվետվությունը՝ ըստ ծրագրի ծախսերի հիմնական կատեգորիաների, համաֆինանսավորման միջոցների օգտագործման հաշվետվությունը՝ ըստ ծրագրի ծախսերի հիմնական կատեգորիաների, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը առ 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, դրամաշնորհի գործառնական հաշվի հաշվետվությունը, համաֆինանսավորման գործառնական հաշվի հաշվետվությունը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը առ 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, և 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ով ավարտվող ժամանակահատվածի համար կատարված փաստացի ծախսերը՝ համաձայն 2-րդ ծանոթագրությունում նկարագրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, CAM 1002 06 D ֆինանսավորման համաձայնագրի համապատասխան դրույթների և կիրառելի պայմանագրային պայմանների:

Մեր կարծիքով, Ծրագրի շրջանակներում իրականացված գնումները բոլոր էական առումներով համապատասխանում են արտասահմանյան երկրներում ԶՖԳ-ի կողմից ֆինանսավորվող պայմանագրերի գնումների ուղեցույցներին:

Մեր կարծիքով, ԶՖԳ-ի կողմից կատարված ուղղակի վճարումները բոլոր էական առումներով հիմնավորված են համապատասխան փաստաթղթերով և համապատասխանում են գործող պայմանագրային պայմաններին:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտների համաձայն մեր պատասխանատվությունը ներկայացվում է ստորև՝ մեր Հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը հաշվի նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» պարբերությունում: Մենք հանդիսանում ենք Թիմից անկախ աուդիտորներ՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրը) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն այդ կանոնագրի: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից հավաքագրված աուդիտորական ապացույցները բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի լուսաբանում. օգտագործման կամ բաշխման սահմանափակում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում հատուկ նշանակության ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 2(ա)-ի վրա, որը նկարագրում է հաշվապահական հաշվառման հիմունքները: Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ԹԻՄԻՆ տեղեկատվություն տրամադրելու համար՝ Ծրագրի շրջանակներում ՀՖԳ-ի պահանջները բավարարելու հարցում նրանց օգնելու համար: Արդյունքում, հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են հարմար չլինել այլ նպատակի համար: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հարցի առումով:

Հանգամանքի լուսաբանում. Կապալառուների տարածքում պահվող սարքավորումներ

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում հատուկ նշանակության ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 4-ի վրա, որտեղ նկարագրվում է, որ, հաշվի առնելով Ծրագրի տեղամասերի հեռավոր դիրքը և դրանց հետ կապված անվտանգության ռիսկերը, ինչպես նաև նախքան ջրին հասանելիություն ունենալը չօգտագործման արդյունքում հնարավոր վնասվածքները կանխելու համար ԹԻՄԻՆ կիրառել է կանխարգելիչ ռիսկերի կառավարման մոտեցում՝ պահեստավորելու 336,655 եվրոյի չափով տեղադրման ենթակա սարքավորումները կապալառուների տարածքում:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար՝ համաձայն 2(ա) ծանոթագրության մեջ նկարագրված հաշվապահական հավառման քաղաքականության, CAM 1002 06 D Ֆինանսավորման համաձայնագրի համապատասխան դրույթների և կիրառելի պայմանագրային պայմանների, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի ներդրման համար, որը ղեկավարության կարծիքով անհրաժեշտ է հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ նրանից դրանք առաջացել են կեղծիքի, թե սխալի հետևանքով:

Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ծրագրի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ծրագիրը լուծարելու կամ Ծրագրի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի հաշվետվություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և ցուցաբերում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի պատճառով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- հասկանում ենք ներքին հսկողության համակարգն այնքանով, որքանով դա վերաբերում է աուդիտի առաջադրանքին՝ նախագծելու աուդիտի ընթացակարգերն այնպես, որ դրանք տեղին լինեն կոնկրետ հանգամանքներում, սակայն ոչ ԹԻՄԻ ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի ղեկավարության կողմից կիրառման տեղին լինելը և հիմնվելով հավաքագրված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն այն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել ԹԻՄԻ անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրակացնենք, որ առկա է էական անորոշություն, մենք պետք է ուսումնասիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումները, իսկ եթե այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ապա աուդիտի եզրակացությունում պետք է ձևափոխենք մեր կարծիքը: Մեր կողմից ներկայացվող եզրակացությունները հիմնված են աուդիտորական ապացույցների վրա, որոնք ձեռք են բերվել մինչև աուդիտի հաշվետվության ամսաթիվը: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող է խաթարել ԹԻՄԻ անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- երբ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են ճշմարիտ ներկայացման հիմունքի համաձայն, գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը՝ ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են հիմքում ընկած գործառնությունները և դեպքերն այնպես, որ ապահովի ճշմարիտ ներկայացում:
- Ի լրումն այլ հարցերի, կառավարման լիազոր անձանց հետ քննարկում ենք աուդիտի ընդգրկման շրջանակը և ժամկետը, ինչպես նաև նշանակալի բացահայտումները, ներառյալ՝ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից հայտնաբերած ներքին հսկողության համակարգի նշանակալի թերությունները:

Հարգանքով,

Հովհաննես Պետրոսյան
Տնօրեն

«ՓԻ-Էյջ-ՓԻ Փարթնըրզ» ՓԲԸ

02 հունիսի 2026թ.

(Handwritten signature)

Լիլիթ Մինասյան
Աուդիտորական ծառայությունների
ղեկավար

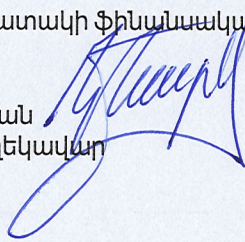
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ	Փաստացի 2025	Կուտակային ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը	Պլանավորվա ծ ծախսեր ամբողջ ծրագրի համար	Հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվ ած տեղափոխվող ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ				
Բաղադրիչ 1 - Ինստիտուցիոնալ աջակցություն ոռոգվող գյուղատնտեսության մեջ ներգրավված ազգային և տեղական շահագրգիռ կողմերին				
1.1 Ինստիտուցիոնալ աջակցություն ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությանը	112,103	170,340	250,000	79,660
1.2 Աջակցություն Զրային կոմիտեին և ՀՏՀ-ին	68,669	68,669	1,500,000	1,431,331
1.3 Աջակցություն ԳԽԾ-ների ստեղծմանը և գործունեությանը	741,493	1,207,387	2,000,000	792,613
1.4 Աջակցություն կոոպերատիվների զարգացմանը	133,018	202,902	300,000	97,098
	<u>1,055,283</u>	<u>1,649,298</u>	<u>4,050,000</u>	<u>2,400,702</u>
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ				
ՆԵՐԴՐՈՒՄ				
Բաղադրիչ 2 - Ոռոգվող գյուղատնտեսության արդյունքների բարելավում				
2.1 Երեք ԳԽԾ-ների ստեղծման և գործունեության ֆինանսավորում	159,683	208,847	1,400,000	1,191,153
2.2 Կոոպերատիվների աջակցության հիմնադրամի ստեղծում	-	-	700,000	700,000
2.3 Ժամանակակից ոռոգվող փորձնական գործառնությունների ֆինանսական մեխանիզմներ				
2.3.1. Համապատասխան դրամաշնորհներ ժամանակակից ոռոգվող փորձնական գործողությունների տեղադրման և սարքավորումների համար	375,660	375,660	1,500,000	1,124,340
2.3.2. Գյուղատնտեսական ներդրումների համար նախատեսված գրավի հիմնադրամ	-	-	1,000,000	1,000,000
2.4 Հողերի միավորման հիմնադրամ	-	-	1,000,000	1,000,000

Այս հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի Հափուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 17-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

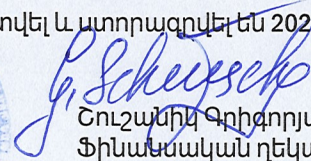
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ	Փաստացի 2025	Կուտակային ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը	Պլանավորվ ած ծախսեր ամբողջ ծրագրի համար	Հաջորդ հաշվետու ժամանակահատ ված տեղափոխվող ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը
Բաղադրիչ 3 - Հաղորդակցության և ծրագրի կառավարման ծախսեր				
3.1 Հաղորդակցություն և տեսանելիություն	11,339	14,811	100,000	85,189
3.2 Ծրագրի կառավարման ծախսեր	58,969	158,891	250,000	91,109
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ	70,308	173,702	350,000	176,298
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ (2ՖԳ ՄԻՋՈՑՆԵՐ)	1,660,934	2,407,507	10,000,000	7,592,493

Ծրագրի հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են 2026 թվականի հունիսի 2-ին:

Կարեն Հարությունյան
ՈԳԶԱԱՄ Ծրագրի ղեկավար

Երևանի Գրիգորյան
Ֆինանսական ղեկավար

Այս հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 17-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Ոռոգվող գյուղատնտեսության զարգացում Արարատի և Արմավիրի մարզերում»
Ըստ ծրագրի ծախսերի հիմնական հոդվածների՝ համաֆինանսավորման միջոցների օգտագործման հաշվետվություն առ 2025թ.դեկտեմբերի 31-ը

ԵՎՐՈ

ՔԱՍՏԱՑԻ ԾԱԽՍԵՐ			ՊԼԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐ		Հաջորդ հաշվետու ժամանակահատված տեղափոխվող ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ	Փաստացի 2025	Կուտակային ծախսեր առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը	Պլանավորված 2025	Կուտակային առ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ը	
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ - Բաղադրիչ 1 - Ինստիտուցիոնալ աջակցություն ոռոգվող գյուղատնտեսության մեջ ներգրավված ազգային և տեղական շահագրգիռ կողմերին					
ՀՀ ԷՆ	218,192	278,775	230,969	301,688	22,913
ՀՏՀՀ	73,316	73,316	80,548	80,548	7,232
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ	291,508	352,091	311,517	382,236	30,145
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ Բաղադրիչ 2 - Ոռոգվող գյուղատնտեսության արդյունքների բարելավում					

Այս հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 17-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

2.3 Ժամանակակից ոռոգվող փորձնական գործառնությունների ֆինանսական մեխանիզմներ	75,188	75,188	491,909	491,909	416,721
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՆԵՐԴՐՈՒՄ	78,636	88,420	514,466	621,528	533,108
Բաղադրիչ 3- Հաղորդակցության և ծրագրի կառավարման ծախսեր					
3.1 Հաղորդակցություն և տեսանելիություն	126	2,274	9,377	24,624	22,350
3.2 Ծրագրի կառավարման ծախսեր	33,373	63,487	35,922	138,018	74,531
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ	33,499	65,761	45,299	162,642	96,881
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ (ՀԱՄԱՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ)	403,643	506,272	871,282	1,166,406	660,134

Ծրագրի հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են 2026 թվականի հունիսի 2-ին :

Կարեն Հարությունյան
ՈԳԶԱՄ Ծրագրի ղեկավար

Երևանի Գրիգորյան
Ֆինանսական ղեկավար

Այս հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 17-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

ԵԿՐՈ

Ծանոթ.

2025թ.
դեկտեմբերի 31

2024թ.
դեկտեմբերի 31

Ակտիվներ

Ընթացիկ ակտիվներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

ՉՖԳ առանձնացված հաշիվ

241,791

347,442

ՀՀ ԷՆ հաշիվ

-

-

ՀՏԶՀ հաշիվ

-

-

Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ

241,791

347,442

Ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային

ծախսեր

ՉՖԳ կուտակային ծախսեր

2,407,507

746,573

ՀՀ ԷՆ կուտակային ծախսեր

432,956

102,628

ՀՏԶՀ կուտակային ծախսեր

73,316

-

Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ

2,913,779

849,201

Ընդամենը ակտիվներ

3,155,570

1,196,643

Ֆոնդեր և պարտավորություններ

Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային

ֆինանսավորում

5

ՉՖԳ միջոցներ՝ տրամադրված թիմին

1,000,000

500,000

ՉՖԳ միջոցներ՝ տրամադրված ուղղակիորեն

6

ՀՀ ԷՆ գործընկերոջը

1,580,629

594,015

ՀՏԶՀ գործընկերոջը

68,669

-

Համաֆինանսավորման միջոցներ՝

ՀՀ ԷՆ միջոցներ

431,122

101,681

ՀՏԶՀ միջոցներ

73,308

-

Ընդամենը ֆոնդեր և

պարտավորություններ

3,153,728

1,195,696

Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն

1,842

947

Ընդամենը գուտ ակտիվներ և

պարտավորություններ

3,155,570

1,196,643

Ծրագրի հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են 2026 թվականի հունիսի 2-ին:

Կարեն Հարությունյան
ՈԳԶԱՄ Ծրագրի ղեկավար

Ծուշանիկ Գրիգորյան
Ֆինանսական ղեկավար

	ԵՎՐՈ
Սկզբնական մնացորդ 2025թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	347,442
Ավելացնել՝ Դրամաշնորհի համալրում ժամանակաշրջանի ընթացքում	500,000
Նվազեցնել՝ Վերադարձ ԶՖԳ-ին ժամանակաշրջանի ընթացքում	-
Դրամաշնորհային գործառնական հաշվին կանխավճարով տրված գումարի ներկա մնացորդը (1)	847,442
Հաջորդ ժամանակաշրջան տեղափոխված վերջնական մնացորդ	241,791
Ավելացնել՝ Ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարված իրավասու ծախսերի գումարը	605,651
Հաշվառված ընդհանուր կանխավճարը (2)	847,442
	-

*«Ոռոգվող գյուղատնտեսության զարգացում Արարատի և Արմավիրի մարզերում»
Համաֆինանսավորման գործառնական հաշվի հաշվետվություն*

	ԵՎՐՈ	
Սկզբնական մնացորդ 2025թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	-	
Համաֆինանսավորման ստացում ժամանակաշրջանի ընթացքում		
ՀՀ ԷՆ	333,458	
ՀՏԶՀ	73,308	
Նվազեցնել՝ Համաֆինանսավորման վերադարձ ժամանակաշրջանի ընթացքում	(4,018)	
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	895	
Համաֆինանսավորման գործառնական հաշվին կանխավճարով տրված գումարի ներկա մնացորդը (1)	403,643	
Վերջնական մնացորդ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	
Ավելացնել՝ Ընթացիկ ժամանակահատվածում վճարված իրավասու ծախսերի գումարը	403,643	
Ընդամենը հաշվառված կանխավճար (2)	403,643	
	-	

Այս հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի Հալոուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 17-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպությունը և կազմակերպության կողմից իրականացվող գործունեությունը

Գյուղատնտեսությունը ներկայացնում է Հայաստանի հանրապետության տնտեսության հիմնական ոլորտը, որտեղ հիմնականում գերակշռում են փոքր ֆերմերները, որոնք զբաղվում են ինչպես մշակաբույսերի, այնպես էլ անասնապահության արտադրությամբ: Տնային տնտեսությունների թիվը մոտավորապես 350,000 է: Մեկ միլիոնից ավելի մարդ ապրում է գյուղական վայրերում: Աշխատող բնակչության ընդհանուր թվի 31.3%-ը զբաղված է գյուղատնտեսական ոլորտում (2018թ.): Գյուղական բնակչության մեծ մասը, հատկապես հեռավոր վայրերում ապրողները, պատկանում են գյուղական բնակչության խոցելի խմբին:

2020 թվականի վերջին ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներից ի վեր Գյուղատնտեսության նախարարությունը տեղափոխվել է Էկոնոմիկայի նախարարության ենթակայության տակ, և տարածաշրջանային և տեղական մակարդակներում գործող մարդկային ռեսուրսների մեծ մասը այլևս չի գործում:

Քանի որ գյուղատնտեսական արտադրանքի հիմնական մասը կախված է ոռոգումից, կառավարության վերջին ջանքերը կենտրոնացած են ջրային ռեսուրսների ապահովման (Վեդիի, Կապսի, Մաստարայի նման ջրամբարների կառուցման կամ վերականգնման) և ոռոգման արդյունավետ ցանցերի բարելավման կամ կառուցման վրա (Արարատի դաշտում՝ Վեդիի ջրամբարի կամ Արմավիրի մարզի Բաղրամյանում և Նորակերտում)՝ բարձր ավելացված արժեք ունեցող գյուղատնտեսական շղթաների համար արդիականացված և լավ կառավարվող ոռոգվող գյուղատնտեսությունը խթանելու նպատակով:

Համաձայն ՀՀ կառավարության և Զարգացման Ֆրանսիական Գործակալության (ԶՖԳ) միջև 2020 թվականի ապրիլի 23-ին կնքված CAM 1002 06 D ֆինանսավորման համաձայնագրի (Համաձայնագիր), ծրագրի իրականացման թիմն իրականացնում է «Ոռոգվող գյուղատնտեսության զարգացում Արարատի և Արմավիրի մարզերում (IADAAM)» դրամաշնորհային ծրագիրը («Ծրագիր»): Ծրագրի ընդհանուր բյուջեն կազմում է 10 միլիոն եվրո, իսկ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից իրականացվող ծրագրի գյուղատնտեսական մասի բյուջեն կազմում է 8.5 միլիոն եվրո (առանց տեղական հարկերի և տուրքերի), որը ֆինանսավորվում է ԵՄ դրամաշնորհով՝ (ԶՖԳ)–ի միջոցով: 1.5 միլիոն եվրո կհատկացվի ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամին: Ծրագիրը կֆինանսավորվի ՀՀ Կառավարության կողմից՝ ծրագրի իրականացման ընթացքում առաջացող հարկերի և տուրքերի համաֆինանսավորման միջոցով:

Ծրագրի նպատակն է աջակցել ժամանակակից ոռոգման զարգացմանը՝ լուծելով ջրի կուտակման, ոռոգման ենթակառուցվածքների, հողերի միավորման և ընդլայնման ծառայությունների ու վարկերի հասանելիության հետ կապված ոլորտային սահմանափակումները՝ ինչպես տեխնիկական աջակցության, այնպես էլ ներդրումների միջոցով: Այն թիրախավորում է Արարատի և Արմավիրի մարզերը, որոնք, մոտ 500,000 բնակչությամբ և մոտ 65% ոռոգելի հողատարածքներով, ունեն զգալի լծակներ Հայաստանում գյուղատնտեսական արտադրության արդիականացման համար:

Դրամաշնորհի միջոցով ֆինանսավորվող գործունեության շրջանակներում ծրագիրը բաղկացած է երեք հիմնական բաղադրիչներից և բազմաթիվ ենթաբաղադրիչներից՝

1. Տեխնիկական աջակցություն. ոռոգվող գյուղատնտեսության ոլորտում ներգրավված ազգային և տեղական շահագրգիռ կողմերին ինստիտուցիոնալ աջակցություն,
2. Ոռոգվող գյուղատնտեսական արտադրանքի բարելավում,
3. Հաղորդակցության և ծրագրի կառավարման ծախսեր

Ծրագիրը համատեղ իրականացվում է ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության (ԷՆ) և Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության (ՏԿԵՆ) կողմից՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի (ՀՏՀՀ) միջոցով: Այն ներառում է ջրային ռեսուրսների կառավարման և ենթակառուցվածքների բաղադրիչներ, այդ թվում՝ Վեդիի ջրամբարը, որը ապահովում է ինքնահոս ոռոգման ջուր:

Ջրային բաղադրիչի տեխնիկական օգնությունը (ՏՕ) իրականացվում է ՀՏՀՀ-ի կողմից ընտրված մասնագիտացված խորհրդատվական ընկերության կողմից, մինչդեռ առանձին տեխնիկական օգնությունը ներառում է գյուղատնտեսական արտադրությունը, արդյունավետ ոռոգման տեխնոլոգիաները, տնտեսական և ֆինանսական կառավարումը, արժեքային շղթայի զարգացումը և քաղաքականության խորհրդատվական ծառայությունները: Գյուղատնտեսական ՏՕ-ն կենտրոնացնում է ինստիտուտների ամրապնդման, կարողությունների զարգացման և բարձր արժեք ունեցող գյուղատնտեսության (ԲԱԳ) խթանման վրա՝ Հայաստանում ոռոգվող գյուղատնտեսության արդյունավետությունն ու կայունությունը բարելավելու համար:

Հաշվետու ժամանակահատվածում հիմնական նվաճումը գյուղատնտեսական ընդլայնման ծառայությունների թիմերի (ԳԽԾ) գործարկումն էր թիրախային շրջաններում: Ստեղծվել և հագեցվել են ԳԽԾ երեք գրասենյակներ, որոնք հնարավորություն են տվել կառուցվածքային ներգրավվածություն ապահովել գյուղացիների և տեղական շահագրգիռ կողմերի հետ: Խորհրդատվական գործունեությունը սկզբնական ստեղծումից անցել է ակտիվ դաշտային ներգրավման փուլ, այդ թվում՝ գյուղացիների հարցումների, խորհրդատվությունների և խորհրդատվական այցելությունների:

Ոռոգման պայմանների բարելավման միջոցով նախատեսվում է ապահովել գյուղացիների ջրամատակարարումը և ստեղծել ժամանակակից գյուղատնտեսության դինամիկ ոգի՝ հենվելով որոշ ավելի մեծ կամ հողային միավորումների վրա, մարքեթինգի նոր տեսակների և գյուղացիների ու գյուղատնտեսական վերամշակողների միջև տեղական բիզնես հարաբերությունների, շուկայի հասանելիության բարելավման, առևտրայինացման գործընթացների և սննդի անվտանգության ու որակի ավելի լավ չափանիշների վրա:

Ժամանակակից ոռոգվող գյուղատնտեսության փորձնական ծրագրի իրականացման տարածքը գտնվում է Արարատի և Արմավիրի մարզերում՝ ջրային ոլորտի վերականգնված կամ կառուցված ոռոգման համակարգերի ներքո առկա կամ պոտենցիալ ոռոգվող գյուղատնտեսական հողերի վրա, ինչպիսիք են Բաղրամյանի և Նորակերտի կամ Վեդիի ջրամբարը :

Փորձնական գործողությունները կսկսվեն վաղ կիրառողների հետ, ովքեր արդեն իսկ ներդնում են ժամանակակից գյուղատնտեսական մեթոդներ: Այս առաջամարտիկները կծառայեն որպես ցուցադրական օրինակներ՝ ցուցադրելով համագործակցության, հողերի միավորման և ֆինանսական աջակցության մեխանիզմների առավելությունները:

Հաշվետու ժամանակահատվածում դրամաշնորհային ծրագրի իրականացման գործում ներգրավված աշխատակիցների թիվը 6 է :

(բ) Ծրագրի իրականացման ժամանակահատված

Համաձայն 2023 թվականի մարտի 23-ին ՀՀ Կառավարության և Զարգացման Ֆրանսիական Գործակալության (ԶՖԳ) միջև ստորագրված CAM 1002 06 D ֆինանսավորման համաձայնագրի (Համաձայնագիր) N 2 փոփոխության, Ծրագրի իրականացման ժամանակահատվածը երկարաձգվել է մինչև 2026 թվականի հունիսի 19-ը:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Դրամաշնորհային ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային սկզբունքով, ինչպես նաև Դրամաշնորհային CAM 1002 06 D համաձայնագրի համապատասխան դրույթների պահանջներին համապատասխան:

Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունները բաղկացած են հետևյալ հաշվետվություններից՝

- Ըստ Ծրագրի ծախսերի հիմնական հոդվածների՝ ԶՖԳ միջոցների օգտագործման հաշվետվություն,
- Ըստ Ծրագրի ծախսերի հիմնական հոդվածների համաֆինանսավորման միջոցների օգտագործման մասին հաշվետվություն,
- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն,
- Դրամաշնորհի գործառնական հաշվի հաշվետվություն,
- Համաֆինանսավորման գործառնական հաշվի հաշվետվություն,
- Հատուկ նպատակի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ:

(բ) Հաշվետվության արժույթ

Հատուկ նպատակային ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետու արժույթը եվրոն է: Եվրոյով ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալները կլորացվել են մոտակա եվրոյին: ՀՀ Կառավարության տրամադրած դրամով համաֆինանսավորման գումարները և համաֆինանսավորման գումարներից դրամով կատարված վճարումները փոխարկվում են եվրոյի՝ կիրառելով գործարքի նախորդ օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքը: ԶՖԳ-ի կողմից գործընկերներին կատարված ուղիղ դրամային վճարումները փոխարկվում են եվրոյի՝ կիրառելով ԶՖԳ-ի կողմից տրամադրված վճարման օրվա շուկայական փոխարժեքը:

(գ) Դրամաշնորհային ծրագրի ֆինանսավորում

Համաձայնագրի շրջանակներում ստացված ֆինանսավորումը հաշվառվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես «Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային ֆինանսավորում» և ճանաչվում է յուրաքանչյուր համալրման ժամանակ: Ծրագրի ավարտի դրությամբ չօգտագործված գումարները, որոնք ենթակա են վերադարձման, նվազեցվում են «Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային ֆինանսավորման» գումարից և ճանաչվում որպես վճարման ենթակա: Բացի այդ, ստացված ընթացիկ ժամանակահատվածի միջոցները դրամաշնորհային ծրագրի աղբյուրների և միջոցների օգտագործման հաշվետվությունում բացահայտվում են միայն այն դեպքում, երբ խորհրդատուն վճարվում է դրամաշնորհային հաշվից՝ ուղղակի վճարման ընթացակարգերի համար: Կանխավճարային հաշվի ֆինանսավորումը ճանաչվում է որպես այդպիսին և ներառվում է դրամաշնորհային ծրագրի աղբյուրների և միջոցների օգտագործման հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ դրամաշնորհային հաշվից միջոցները փոխանցվում են ՀՀ Գանձապետարանում բացված կանխավճարային եվրոյի հաշվին: Կառավարության համաֆինանսավորման գումարները ճանաչվում են որպես այդպիսին և ներառվում են դրամաշնորհային ծրագրի աղբյուրների և միջոցների օգտագործման հաշվետվությունում, երբ միջոցները փոխանցվում են ՀՀ Գանձապետարանում բացված ծրագրի ընթացիկ դրամային հաշվին («Կառավարության համաֆինանսավորման հաշիվ»):

(դ) Դրամաշնորհային ծրագրի ծախսեր

Դրամաշնորհային ծրագրի ծախսերը ճանաչվում են դրամարկղային սկզբունքով: Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային ծախսերը բացահայտվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ոչ ընթացիկ ակտիվներում: Ի հավելումն՝ ծախսերը ներառվում են Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրների և դրանց օգտագործման մասին և ըստ Ծրագրի հիմնական

հողվածների ֆինանսավորման օգտագործման մասին հաշվետվություններում: Դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերված և ծախսերում ներառված տրանսպորտային միջոցներ, համակարգչային սարքավորումները և կահույքը հանդիսանում են ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության սեփականությունը: Ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերված հիմնական միջոցների տարրերը չեն ճանաչվում որպես այդպիսին, և դրանց նկատմամբ մաշվածություն չի հաշվարկվում: Փոխարենը դրանց սկզբնական արժեքը բացահայտվում է ծանոթագրություն 6-ում:

(ե) Պլանավորված ծախսեր

Դրամաշնորհային ծրագրի պլանավորված ծախսերը իրենցից ներկայացնում են Դրամաշնորհային համաձայնագրով և ՀՀ հաստատված պետական բյուջեով նախատեսված դրամաշնորհային ծրագրի բյուջեն, որը բաղկացած է դրամաշնորհի ֆինանսավորումից և համաֆինանսավորումից:

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

(ա) Հարկեր

Բոլոր համապատասխան հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում և վճարվում են ՀՀ հարկային օրենսդրությանը համապատասխան:

4 Կապալառուների տարածքում պահվող սարքավորումներ

2025 թվականին Ուրցաձոր, Դաշտաքար, Վեդի և Գոռավան բնակավայրերի, ինչպես նաև Ավշար, Այգավան և Արարատ բնակավայրերի փորձնական տարածքներում ֆերմերային ոռոգման ցանցի ֆիլտրացիոն կայանների կառուցման պայմանագրերի շրջանակներում կապալառուները ավարտել են նախագծով նախատեսված ֆիլտրացիոն կայանների կառուցումը:

Այդուհանդերձ, Ծրագրի վերահսկողությունից դուրս արտաքին սահմանափակումները, մասնավորապես՝ Վեդիի ջրամբարի ցանցում ոռոգման ջրի բացակայությունը, խոչընդոտեցին ֆիլտրացիոն կայանների փորձարկմանը և շահագործմանը: Հաշվի առնելով տեղանքների հեռավոր դիրքը և դրանց հետ կապված անվտանգության ռիսկերը, ինչպես նաև նախքան ջրի հասանելիություն ունենալը չօգտագործման արդյունքում հնարավոր վնասվածքները կանխելու համար Թիմը կիրառել է կանխարգելիչ ռիսկերի կառավարման մոտեցում՝ պահեստավորելով տեղադրման ենթակա սարքավորումները կապալառուների տարածքում (մինչև 2026 թվականի հունիսի 20-ը՝ պահատվության պայմանագրերի համաձայն): Սույն գործարքը համաձայնեցվել է ԶՖԳ-ի հետ և 2025թ-ի հոկտեմբերի 17-ին ստացվել վերջինիս առարկություններ չունենալու վերաբերյալ գրությունը:

Կապալառուները նաև կնքված պարտավորագրերի հիման վրա պարտավորվել են ՀՀ ԷՆ կողմից գրավոր իրազեկում ստանալուն պես առավելագույնը մեկ ամսա ընթացքում իրականացնել տեղադրվող ֆիլտրացիոն կայանների և սարքավորումների մոնտաժման և փորձարկման աշխատանքներ:

Կապալառուների տարածքներում պահեստավորված սարքավորումների գումարը 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 336,655 եվրո: Այս գումարը ներկայացված է Միջոցների օգտագործման հաշվետվության 2.3 բաղադրիչի ներքո:

5 Դրամաշնորհային ծրագրի կուտակային ֆինանսավորում

ԵՎԲՈ

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար

Դրամաշնորհային միջոցներ

ԶՖԳ ֆինանսավորում

ԶՖԳ միջոցներ՝ տրամադրված ուղղակիորեն

1,000,000

ՀՀ ԷՆ գործընկերոջը	1,580,629
ՀՏՀՀ գործընկերոջը	68,669
Վերադարձված գումար	-
	2,649,298
Համաֆինանսավորում	
ՀՀ ԷՆ համաֆինանսավորում	435,140
ՀՏՀՀ համաֆինանսավորում	73,308
Վերադարձված գումար	(4,018)
	504,430
Ընդամենը	3,153,728

Գործընկերներին ուղղակիորեն տրամադրված ԶՖԳ միջոցները ներկայացնում են Ծրագրի օպերատոր «Ագրո Քընսալթինգ Եվրոփ»-ի գլխավորած «Ավենյու Քընսալթինգ Գրուպ»-ի, «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ-ի և «3 ԱՐ Ստրատեգիա» ՍՊԸ մասնակցությամբ կոնսորցիումին իրականացրած ծախսերի համար ուղղակիորեն կատարված վճարումները, ինչպես նաև Ջրային բաղադրիչի տեխնիկական աջակցությունն իրականացնող, ՀՏՀՀ-ի կողմից ընտրված մասնագիտացված խորհրդատվական ընկերության՝ ԱՄՊԵՐԱ ՍՊԸ-ի վճարումները: Ծրագրի օպերատորը և խորհրդատվական ընկերությունն իրականացնում են առաջադրանքներ ծրագրի բաղադրիչ 1-ի շրջանակներում:

6 Դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ԶՖԳ-ից ստացված և ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությանը բաշխած գումարների համադրում

ԵՎՐՈ	ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն	ԶՖԳ	Տարբերություն
Փուլ 1,2	1,000,000	1,000,000	-
	1,000,000	1,000,000	-
Վերադարձված գումար	-	-	-
	1,000,000	1,000,000	-

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները ներառում են դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերված տրանսպորտային միջոցները, համակարգիչները և այլ սարքավորումները, կահույքը և այլ գույքը: Դրանց գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցները ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության սեփականությունն են:

Դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը ներկայացված է ստորև.

ԵՎՐՈ	2025թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Համակարգչային սարքավորումներ	601	25,187
Կահույք և այլ գույք	13,870	-
Տրանսպորտային միջոցներ	119,418	42,646
	133,889	67,833